

İsyandan devrime giden yol*

Sungur Savran

Selam olsun silahlı adamlara karşı çıplak elleriyle ve cesaretleriyle sokak savaşını kazananlara! Selam olsun halkı koyunlaştırmaya çalışan, itiraz edeni de okulda çocuk azarlar gibi susturabileceğini sanan gerici hükümete dersini verenlere! Selam olsun 1 Mayıs'ta giremezsiniz denen Taksim meydanında günü gününe bir ay sonra durumu tam tersine çevirene. Orada yazmıyor ama herkes biliyor: Oraya işçiler, gençler, sosyalistler, her türlü gösterici girebiliyor, ama polis giremiyor! Tayyip Erdoğan için ne yenilgi!

Sonra selam olsun Ankara'ya, İzmir'e, Adana'ya, Antalya'ya, ötekilere! Paris Komünü yalnız bırakılmıştı, onlar İstanbul'u yalnız bırakmadılar. Onların kahramanlığı daha da büyük, çünkü İstanbul Taksim bir günlük isyanla düştü, oralarda günlerce savaşmak zorunda kaldılar yoldaşlarımız, arkadaşlarımız, genç gururlarımız! Selam olsun hepimize, yüz binlerle meydanlara çıktık, milyonlarla meydanlara çıkanların ardında durduk, cumhuriyet Türkiye'si tarihinin ülke çapındaki ilk halk isyanını yarattık. Bu topraklar çok görmüş geçirmiştir. 1908 devrimine giden yolda Osmanlı'nın kaç kentini dolaştı isyan. Ordusuyla meclisiyle ikili iktidar kurdu Milli Mücadele.

* Bu yazı ilk kez *BirGün* gazetesinin 9 Haziran 2013 tarihli Pazar Eki'nde yayınlanmıştır.

Devrimci Marksizm

Daha yakın tarihte ne işçi direnişleri, ne komünler (Zonguldak, Sakarya ve diğerleri), ne silahsız ayaklanmalar yaşadık (15-16 Haziran). Ama bütün Türkiye’de, sokak savaşları içinde, gerilla savaşı anlamında değil, bir kentsel alan olarak kurtarılmış bölgeleri ilk kez yaratıyoruz. Yaşasın halk isyanımız!

Taksim Komünü

2009-2010 kışında bir işçi kolektifi Ankara’nın bağrında devletin güçlerinden bir alanı kurtarmış ve Sakarya Komünü’nü kurarak o alanda hayatı iki buçuk ay boyunca örgütlemiş, yeni bir dünyayı çağıran bir mekân haline getirmişti. Şimdi Gezi Park’ın bütün çevresi, güya işçilere, solculara ve başkalarına yasaklanan Taksim, bunu dev bir ölçüğe taşıdı. Günlük hayatta birbiriyle yolu hiç kesişmemiş on binlerce insan aynı mekânı paylaşıyor, yemeklerini ortak mutfaktan yiyor, kütüphaneleri var, revirleri var. Üstelik sadece orada kalanları değil, çevreden ya da uzaktan yemek, ilaç, kitap ve başka ihtiyaçları sağlamak için gelenleri de kendi güzel dünyasına bulaştırmış oluyor.

Taksim Komünü bir halk hareketinin yasakçı bir hükümete gösterebileceği en çarpıcı naniktir. Düşünsenize, 1 Mayıs’ta Taksim’i engelleyen, kitle hareketine alay eder gibi Kazlıçeşme’nin çiçeğini, böceğini, deniz manzaralı oluşunu öven bir başbakana ve 1 Mayıs’tan sonra Taksim ve civarında küçük büyük her türlü eylemi yasaklamaya çalışan bir polise cevaben kitle Taksim meydanında sadece slogan bağırıyor; şarkı söylüyor, yemek yiyor, uyuyor, kendini eğitiyor, dostluklar ediniyor. Bu, bir hükümetin madara olmasıdır başka bir şey değil! Taksim Komünü bir yanıla geleceğin ortak yaşamına işaret ediyorsa, bir yanıla da bugünkü gericiliğe meydan okuyor.

Ruh durumları

Taksim, çok daha geniş bir hareketin beliriş biçimlerinden sadece biri. Üstelik, cazibesi ne olursa olsun, başka yerlerde yaşanan sorunları görmezlikten gelmemiz için bir neden olmamalı. Hatta denebilir ki, Taksim üzerine hareketin öteki bileşenlerinin durumunun aleyhine fazla bir vurgu, başka yerlerde hâlâ polisin saldırısının yaşanmakta olduğunu “unutan” bencil bir yaklaşım olur. Maşallah polis saldırısını devam ettirirken “artık barış zamanı” diyenler bile oldu! İçinden geçmekte olduğumuz isyanın bir özelliği, hareketin farklı bileşenlerinin birbirinden çok farklı, hatta karşıt konumlar içinde olmasıdır.

Bu çok farklı konumların toplamı halk isyanıdır. Bu devrimci bir ruhla yapılmış bir ataktır, ama henüz devrim değildir. Çünkü sadece bir hükümeti

istifa ettirmeyi hayal edebilmekte, kendisi önüne bir hükümet ve devlet biçimini hedef olarak koymamaktadır. İktidarı almaya talip olmayan bir kitle hareketi devrim öncesi bir aşamadır, bir isyan içindedir. Yine de bazı koşulların yerine gelmesi halinde hızla ve fark edilmeksizin devrime dönüşebilir.

Öyleyse, bir devrimci kişi ya da hareket böyle bir durum doğduğunda nasıl bir tavır benimser? Yüksek teorik şeyler söylemeye bile gerek yok. Devrimci olan ile devrimci olmayan arasındaki farkı bu durumda şöyle ölçebilirsiniz: Devrimci olmayan ama mücadeleye inanan bir insan bu durumu en iyi kazanımlarla bitirmek ister. Hareketi satmaya hazır olan insan kazanım olsa da olmasa da olay kapansın ister. Devrimci ise bu durumun bitmemesini ister! Çünkü herhangi bir kısmi kazanımın ötesinde isyan devrim vaat etmektedir. Devrim vaat eden bir durumun kapanmasını, sona ermesini isteyen devrimci olabilir mi?

Buradan nasıl ilerlenir?

Devrimci olan isyanın derinleşip devrime dönüşmesini ister dedik. Bir ayrım daha yapabiliriz. Leninist devrimci ise bu devrim öncesi durumdan devrime nasıl geçilebileceğini sorar. “Yaşasın Taksim direnişimiz!” sloganını atarak direnci ve azmi yüksek tutmak iyidir, ama yeterli değildir. Amaç aynı zamanda hangi gelişmenin güç dengesini isyancı kitlelerin lehine döndürerek devrimin önünü açacağını belirlemek ve bu belirlemeyi taktik bir hatta dönüştürebilmektir.

Günümüzdeki isyanın bir devrime dönüşmesindeki en önemli engel, hareketin bir sınıf karakteri kazanmamış olmasıdır. Öyleyse, tutulması gereken halka bu amorf, heterojen, sınıflar arası harekete bir sınıf damgası vurma çabası olmalıdır. İşte bu halka bize bir genel grev çağrısını en önemli taktik hat olarak belirlemeyi dayatır. 5-6 Haziran günlerinde düzenlenen, başını KESK’in çektiği grevin taban nezdinde nasıl destek bulduğuna, KESK’in uzunca bir süredir en başarılı eylemini yaptığına bakarsak, sendikaların bu dönemde bu yöndeki ataklarının sınıf içinden karşılıksız bırakılmayacağını anlamış oluruz. Öyleyse, ileri! Sendikalar göreve, genel greve!

Şayet işçi sınıfının harekete bir damga vurmasını sağlamanın yanı sıra Kürt halk hareketi de mücadelenin içine girmeye teşvik edilebilirse, o zaman devrimin güçlerinin önüne geleni sarsan bir kasırga halini alacağını tahmin etmek güç değildir.

İş ki biz kendimiz özgüven yokluğundan hemen geri çekilmeyelim.

